

הוסף ע"י סוכל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ק"ב ע"א

**המוצא מתים מושכבים כדרך, מתי חשוב שכונת קברות ואסור ליטול?
[תד"ה המוצא לעיל בעמ' ב']**

שלושה בין ידועים ובין תחילה	שנים ידועים ואחד תחילה	באחד ידוע ושנים תחילה	
חשוב	חשוב	אינו חשוב	לקונטרס
חשוב	אינו חשוב	אינו חשוב	לתוס'

לתנא דברייתא דמערה הוי ארבע על שמונה, כמה מתים קבורים בכל צד? [תד"ה מארבע].

בצד הארוך	בצד הקצר	
ששה	שלושה	לרשב"ם ¹
ארבעה	שנים	לר"ת ²

כמה אורך המערה, וכמה אורך החצר, וכיצד עולים החשבונות בסוגין?

אורך כל מערה	אורך החצר	
ח' אמות (16)	ו' אמות	לר' שמעון – 22
ו' אמות (12)	ו' אמות	לרבנן – 18
ו' אמות (14 ³)	ו' אמות	לברייתא – 20

¹ ס"ל דתנא דברייתא חולק על המשנה גם במשך ההפסק שיש בין מת למת, ולשיטתו לא הוי הפסק אלא ב' טפחים, ולכך בד' אמות יש ג' מתים הלוקחים ג' אמות, נשארה אמה אחת שהיא ו' טפחים, תן בין המתים ד' טפחים (ב' טפחים בין מת למת) ועוד טפח לכל קצה הרי ארבע אמות. וכחשבון זה הוא ששה מתים בח' אמות.

² הנה בתד"ה בארבע הקשו תוס' לפי זה כמה קושיות, ולכך פירש ר"ת דבין מת למת יש אמה כמשנתנו, והא דאמרינן שנמצא שלוש מתים בד' אמות, הוא באופן שנצרף מתים מאורך המערה ומרוחבה במקום הזוית. והיינו שמצא שני מתים מצד הקצר של ד' אמות ועוד מת מצד הארוך, ויש בין אלו המתים רק ד' אמות, דאם נמנה ממקום מציאת המת אמה, ובין מת למת אמה ועוד אמה שבא נמצא המת השני, ועוד שני חצאי אמה שבזויות, יהיה בסך הכל ד' אמות, ושם נמצא המת השלישי.

³ ואף שלפי חשבון היה צריך להיות רק י"ב, ת"י הגמ' דאף שכל מערה ו' אמות, מ"מ במערה הראשונה צריך לבדוק באלכסון, וא"כ נוסף עוד שתי אמות של בדיקה. אמנם במערה השניה לא הצריכו לבדוק באלכסון.

הוסף ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ק"ב ע"ב

ביאור החשבונות ברשב"ם ובתוס' [תד"ה וכגון בעמ' א']

הקדמה: כל חומש הוא 0.2

מערה ו' על ד'	מערה ה' על ד'	מערה ו' על ד'	מערה ה' על ד'	
8.4	7	8 ⁴	5.6	לרשב"ם
8.4	7	פחות מ- 7.6 ⁵	5.6	לתוס'

באיזה אופנים אמרינן ברצופים דהוא כמי שאינו?

בכרם	בקברות	
לא אמרינן	אמרינן	לר' שמעון ⁶
אמרינן	לא אמרינן	לרבנן ⁷

האומר לחבירו בית כור אני מוכר לך, מה דינו? [תד"ה בית].

לא הזכיר עפר	הזכיר עפר	
נותן אפי' כולה סלעים	נותן קרקע לזריעה	לרשב"ם
נותן קרקע לזריעה	נותן קרקע לזריעה	לתוס' ⁸

⁴ וכלשון רשב"ם בריש העמ': הוי אלכסון אמתים, והיינו שתי אמות מעל הנצב הארוך. וחשבון רשב"ם הוא, דכמו שמצינו שבמערה ה' על ה' האלכסון הוי שתי אמות מעל הארוך, כן במערה ו' על ד', החשבון הוא שתי אמות מעל הארוך, והיינו שמונה.

⁵ תוס' חלקו על רשב"ם, וטעמם דהרי באלכסון של ד' על ד' הוא 5.6, וא"כ גם אם נוסיף במערה שהיא ו' על ד' עוד שתי אמות שלימות יהיה רק 7.6, וכ"ש שלא נוסף כ"כ בקו האלכסון (כציור שבתוס'). אולם מה שסיימו תוס' בסוף דבריהם, וז"ל: ועוד דע"כ אלכסון של ה' על ה' גדול יותר, דהא בה' על ה' יש בו כ"ה אמות מרובעות ובארבע על שש יש בו רק כ"ד אמות מרובעות, ע"כ. צע"ג, דאין הדבר תלוי בשטח, דהרי במרובע של עשר אמות על אמה, אין בשטחו אלא עשר אמות מרובעות, ואילו אלכסונו הוא עשר אמות ומשהו. ועוד שבאמתות הוא להיפך דאלכסון מרובע של ארבע על שש יותר גדול ממרובע של ה' על ה', דבארבע על שש האלכסון באמתות הוא 7.2 ועוד משהו, ואלכסון של מרובע ה' על ה' הוא 7 ועוד משהו.

⁶ וביארה הגמ' שיטת ר"ש, דבכרם לא נטעי אינשי אדעתא לעוקרם, ולכך לא הוי כרם ברצופים, משא"כ בקברים זימנין דמיתרמא ליה בין השמשות ומיקרי ומנחי רצוף.

⁷ ורבנן ס"ל להיפך, דבכרם לא איכפת לאדם ליטע רצוף, והכי הרבה אח"כ יעקור מה שמיותר וישתמש בזה לעצים. משא"כ בקבר שיש בזה ניוול.

⁸ תוס' סובר שבין אם הזכיר עפר ובין אם לא, לא יכול לתת קרקע שכולה סלעים, דסתם בית כור לזריעה (ריטב"א). והחידוש בעפר הוא, שאף שהזכר עפר נמדדים עמה נקעים שהם פחות מ'.
הקדמה: כל חומש הוא 0.2